

AXEL 4 – Leader

Leader är en metod som tillämpas för att främja ett effektivt genomförande av landsbygdsprogrammet. Den bygger på lokal förankring, inflytande och samarbete och gör det möjligt för invånare och företag på landsbygden att arbeta med lokal utveckling i olika typer av projekt. Förhoppningen är att hela länets befolkning på landsbygden ska omfattas av Leader, förutom Umeå och Skellefteå tätorter.

Leadermetoden innebär att lokala privata, offentliga och ideella aktörer gemensamt genomför ett lokalt utvecklingsprogram. En LAG-grupp, Lokal AktivitetsGrupp, dvs ett formellt lokalt partnerskap, beslutar om projektbidrag till den lokala aktören.

Leaderprogram för olika områden i Västerbottens län håller på att tas fram. Verksamheten startar sannolikt första kvartalet 2008.

Länsstyrelsen Västerbotten beslutar under hösten 2007 om vilka Leaderprogram och -områden som kan godkännas.

Axel 4 – Leader

Mål: • Målet är att genom Leader uppnå ett eller flera av de tre huvudmålen i Landsbygdsprogrammet. Verksamhet kan bedrivas i samtliga tre axlar, men betoningen bör dock ligga inom Axel 3.

Axel 4 och Leader vänder sig till lokala aktörer, ideella föreningar och organisationer, grupper av mindre företag m fl, som är verksamma på landsbygden. Målgruppen kan vara både offentlig, privat och ideell sektor.

Ansökan om projektbidrag skickas till den LAG-grupp som är verksam inom det aktuella Leaderområdet, idag finns det fyra i Västerbotten.

Leader Lappland omfattar kommunerna Åsele, Vilhelmina, Dorotea, Lycksele, Storuman och Sorsele i Västerbotten, samt Arvidsjaur och Arjeplog i Norrbotten. Kontaktperson: Leopold Sjöström, tel 070-525 87 32, inlandslaget@sorsele.se

Trekom Leader omfattar Malå och Norsjö samt delar av Skellefteå kommun (Skellefteå tätort och Skellefteå kust ingår inte.) Verksamhetsledare: Erna Forsman, tel 0910-79 01 35, info@trekomleader.se

Leader URnära omfattar Bjurholm, Nordmaling, Robertsfors, Umeå (förutom Umeå tätort), Vindeln och Vännäs.

Verksamhetsledare: Lena Carneland, tel 070-237 81 15, info@urnara.se

Leader Mare Boreale omfattar hela kustområdet i Norrbottens län samt kustområdet i Skellefteå kommun.

Kontaktperson: Tomas Öhlund, tel 0910-73 46 32, 070-318 38 02,

tomas.ohlund@skelleftea.se

Kolla, det finns fyra Leader-områden i länet!

Ansökan, beslut, genomförande

Landsbygdsprogrammet vänder sig till alla som vill arbeta med landsbygdsutveckling eller näringsverksamhet på landsbygden. Många stödformer gäller för jordbrukare, medan andra har målgrupper som småföretagare, skogsägare, ideella föreningar eller andra aktörer på landsbygden.

För Axel 1, 2 och 3 gäller att:

Blankett för ansökan om stöd ur programmet finns på Jordbruksverkets webbplats, www.sjv.se. Adressen nås också via Länsstyrelsens webbplats www.ac.lst.se. Ansökan ska lämnas till Länsstyrelsen Västerbotten som också fattar beslut om stöd.

► Företagsstöd

Ansökan kan skickas in när som helst under året. Programmet kan finansiera 30-50 procent av de stödberättigade kostnaderna beroende på stödform och ort.

► Projektstöd

Ansökan kan skickas in när som helst under året och beslut fattas löpande. Finansieringen genom Landsbygdsprogrammet kan uppgå till max 75 procent av projektets budget för insatser inom Axel 3. Därutöver krävs annan offentlig finansiering.

För Axel 4 – Leader gäller att:

Ansökan kan ske först när Leaderprogrammen godkännts av Länsstyrelsen och LAG-grupper är etablerade för olika Leaderområden. De olika Leaderprogrammen ansvarar själva för information och annonsering om vilka möjligheter som erbjuds. Ansökan ska lämnas in till respektive Leaderområde.

Ta kontakt med Länsstyrelsens handläggare redan när idéer om ett projekt eller investering börjar ta form! De kan ge råd och anvisningar som underlättar för er att lämna in en komplett ansökan och få ett snabbare beslut i ärendet.

OBS! Kostnader för aktiviteter kan bara godkännas från och med den dag som ansökan har kommit in till Länsstyrelsen.

På Länsstyrelsens webbplats uppdateras informationen fortlöpande om hur arbetet med Leader fortskrider, vilka som är kontaktpersoner, etc.

Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/vasterbotten

Jordbruksverkets webbplats: www.sjv.se

Landsbygdsprogram

för Västerbotten 2007–2013

Stöd till er som vill utveckla landsbygden!

Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling: Europa investerar i landsbygdsområden

Länsstyrelsen
Västerbotten

LÄNSSTYRELSEN VÄSTERBOTTEN, 901 86 UMEÅ. TEL 090-10 70 00

LÄNSSTYRELSENS TRYCKERI • FEBRUARI 2009

FOTOGRAFER: CALLE BREDBERG/NORRLANDIA, MALIN KARLSSON, EVA FORSSELL, SVEN LINGEGÅRD, HELENA WIKBERG, JOAKIM SUNDKVIST. ILLUSTRATIONER: GUNILLA GULDBRAND

Ett nytt Landsbygdsprogram

Hela Sverige omfattas av ett Landsbygdsprogram för åren 2007-2013. Detta nationella program är framtaget av regeringen och insatserna finansieras gemensamt av EU:s jordbruksfond och offentliga svenska medel. Om du har idéer till projekt eller insatser som på något sätt kan bidra till utveckling eller förnyelse av landsbygden – då kan du söka stöd till genomförandet i Landsbygdsprogrammet.

I Västerbottens län är strategin för hur landsbygdsprogrammet ska genomföras framtagen i samråd mellan kommunerna, landstinget, representanter för näringslivet, statliga myndigheter och intresseorganisationer. Länsstyrelsen har samordnat arbetet och strategin är godkänd av Länsstyrelsens styrelse.

Prioriteringarna grundar sig både på ambitionerna i länets regionala utvecklingsprogram (RUP) och på erfarenheter från det tidigare Mål 1-programmet. I denna folder får du en översiktlig beskrivning av den regionala strategin och de många möjligheter som programmet erbjuder. Mer detaljerad information finns på Länsstyrelsens webbplats www.vasterbotten.lst.se.

Landsbygdsprogrammet syftar till att

- Skapa konkurrenskraftiga företag på landsbygden
- Bevara det värdefulla odlingslandskapet genom ett aktivt jordbruk
- Genom lokala initiativ och lokalt engagemang skapa en attraktiv miljö på landsbygden för arbete, boende och rekreation

Det övergripande målet är detsamma som för hela landsbygdspolitiken, d v s att arbetet främjar den långsiktigt hållbara utvecklingen av landsbygden – ekologiskt, ekonomiskt och socialt.

Två typer av stöd ryms i Landsbygdsprogrammet:

- ▶ **Företagsstöd** - beviljas enskilda företag där nyttan av insatsen stannar inom företaget.
- ▶ **Projektstöd** - beviljas sammanslutningar av företag, organisationer, föreningar och enskilda företag m fl där nyttan av insatsen kommer flera parter till godo.

Fyra ”axlar”

Programmet har fyra axlar eller inriktningar:

Axel 1 ska stimulera konkurrenskraften hos jordbruks- och skogsbruksföretag.

Axel 2 syftar bl a till att bevara och utveckla ett attraktivt landskap, stimulera omställning till en resurseffektiv och hållbar produktion.

Axel 3 ska diversifiera landsbygdens näringsliv och öka sysselsättningen

Axel 4 är detsamma som Leader – aktörer på lokal nivå, ideella, offentliga och privata, går samman för att driva större eller mindre utvecklingsprojekt.

Under de två första åren omfattar Landsbygdsprogrammets budget ca 150 miljoner kronor. Dessutom tillkommer miljöersättningar för skötsel av jordbruksmark.

I alla axlar prioriteras verksamheter som:

- bidrar till utveckling, förnyelse och innovationer på landsbygden
- främjar företagande och sysselsättning
- bidrar till ökad jämställdhet
- bidrar till ökad integration och mångfald
- förbättrar miljön
- leder till samverkan och nätverksbyggande

Axel 1

Mål: • Stimulera konkurrenskraften i företag inom jord- och skogsbruk, livsmedelsproduktion och förädling

Axel 1 riktar sig till dig som är verksam inom livsmedels- eller jordbrukssektorn, trädgård eller skogsbruk. Den är också avsedd för företag eller organisationer som verkar för att öka samarbetet, t ex mellan jord- och skogsbruksföretag, renskötsel-företag eller företag som arbetar med vidareförädling. Det gäller också industriforskningsinstitut, universitet, högskolor och näringslivsfrämjande aktörer. Även markförvaltare, organisationer, andels- och samfällighetsföreningar kan söka stöd till utvecklingsarbete.

Några exempel på verksamheter som kan beviljas stöd i Axel 1:

- Kompetensutveckling, information och kunskapsspridning
- Generationsskiftet i jordbruksföretag
- Modernisering av jordbruksföretag
- Förädling av jord- och skogsbruksprodukter
- Samarbete för att initiera nya produkter, processer eller tekniker
- Infrastruktur som är betydelsefull för utveckling och anpassning av jord- och skogsbruket

Axel 2

Mål: • Bevara och utveckla ett attraktivt landskap
• Stimulera omställning till en resurseffektiv och hållbar produktion
• Skapa helhetssyn på landskapet

Axel 2 riktar sig till jordbrukare, markförvaltare, föreningar och organisationer. Hit hör också ägare till enskilda skogsfastigheter med höga natur- och kulturmiljövärden eller sociala värden.

Exempel på verksamheter som kan beviljas stöd:

- Insatser som förstärker natur- och kulturvärden i odlingslandskapet
- Insatser som förstärker landsbygdens kulturmiljövärden
- Skötsel av jordbruksmark på ett sätt som bevarar ett attraktivt landskap och en hållbar produktion

Inom ramen för Axel 2 kan andra stöd för betesmarker, slåtterängar och kulturmiljöer förstärkas enligt en genomförandeplan som Länsstyrelsen tar fram.

Axel 3

Mål: • Utveckla landsbygdens näringsliv och öka sysselsättningen

Axel 3 gäller i huvudsak projektstöd. Stöd kan exempelvis ges till organisationer, lokala utvecklingsgrupper och nätverk av företag som vill utveckla produkter och tjänster inom service, kultur, turistnäring eller annat företagande på landsbygden. Enskilda företag kan i regel inte söka stöd för det egna företaget. Undantag är företagsstöd som kan ges till jordbrukare som avser att diversifiera och bredda verksamheten till andra områden än traditionell jordbruksproduktion.

Exempel på verksamheter som kan beviljas stöd i Axel 3:

- Projekt som stärker landsbygdsföretagens konkurrenskraft och främjar förnyelse genom miljöanpassade produkter och processer.
- Lokalt entreprenörskap och företagande, miljöanpassade produktionsmetoder och utvecklingsarbete.
- Utbildning, information och rådgivning till innovatörer som utvecklar nya produkter och tjänster eller på annat sätt ökar förutsättningarna för företagsutveckling, sysselsättning, service och lokal utveckling.
- Affärsutveckling i mikroföretag
- Främjande av turistnäringen
- Grundläggande servicetjänster för ekonomin och befolkningen
- Förnyelse och utveckling av byar
- Bevarande och uppgradering av natur- och kulturarvet
- Diversifiering av jordbruksföretag